॥ ब्राह्मण उवाच ॥ अत्राप्युदाहरन्तीममितिहासं पुरातनं । चातुर्होत्रविधानस्य विधानमथ यादृशं ।
तस्य सर्व्वस्य विधिवद्विधानमुपदिश्यते । शृणु मे गदतो भद्रे रहस्यमिदमद्भुतं ।
करणं कर्म्म कर्त्ता च मोक्ष इत्येव भाविनि । चत्वार एते होतारो यैरिदं जगदावृतं । ७२०
हेतूनां साधनञ्चैव शृणु सर्व्वमशेषतः । घ्राणं जिह्वा च चक्षुश्च त्वक् च श्रोत्रञ्च पञ्चमं ।
मनो बुद्धिश्च सप्तैते विज्ञेया गुणहेतवः । गन्धो रसश्च रूपञ्च शब्दः स्पर्शश्च पञ्चमः ।
मन्तव्यमथ बोद्धव्यं सप्तैते कर्म्महेतवः । घ्राता भक्षयिता द्रष्टा वक्ता श्रोता च पञ्चमः ।
मन्ता बोद्धा च सप्तैते विज्ञेयाः कर्त्तृहेतवः । स्वगुणं भक्षयन्त्येते गुणवन्तः शुभाशुभं ।
अहञ्च निर्गुणोऽनन्तः सप्तैते मोक्षहेतवः । विदुषां बुद्ध्यमानानां स्वं स्वं स्थानं यथाविधि । ७२१
गुणास्ते देवताभूताः सततं भुञ्जते हविः । अदन् विद्वान् यथाऽन्नानि ममत्वेनोपपद्यते ।
आत्मार्थे पाचयन्नन्नं ममत्वेनोपहन्यते । अभक्ष्यभक्षणञ्चैव मद्यपानं निहन्ति तं ।
स चान्नं हन्ति तच्चान्नं स हत्वा हन्यते पुनः । हन्ता ह्यन्नमिदं विद्वान् पुनर्जनयतीश्वरः ।
न चान्नाज्जायते तस्मिन् सूक्ष्मो नाम व्यतिक्रमः । मनसा गम्यते यच्च यच्च वाचा निगद्यते ।
श्रोत्रेण श्रूयते यच्च चक्षुषा यच्च दृश्यते । स्पर्शेन स्पृश्यते यच्च घ्राणेन घ्रायते च यत् । ७२२
मनःषष्ठानि संयम्य हवींष्येतानि सर्व्वशः । गुणवत्पावको मह्यं दीव्यतेऽन्तःशरीरिणः ।
योगयज्ञः प्रवृत्तो मे ज्ञानवह्निप्रदीपितः । प्राणस्तोत्रोपानशस्त्रः सर्व्वत्यागसुदक्षिणः ।
कर्त्ताऽनुमन्ता ब्रह्मात्मा ततोऽध्वर्य्युकृतस्तुतिः । ऋतं प्रशास्ता तच्छास्त्रमपवर्गोऽस्य दक्षिणा ।
ऋचश्चाप्यत्र शंसन्ति नारायणविदो जनाः । नारायणाय देवाय यदविन्दन् पशून् पुरा ।
तत्र सामानि गायन्ति तत्र चाङ्गनिदर्शनं । देवं नारायणं भीरु सर्व्वात्मानं निबोध तं । ७२३
इति श्रीमहाभारते आश्वमेधिके पर्व्वणि अनुगीतापर्व्वणि ब्राह्मणगीतायां पञ्चविंशोऽध्यायः ॥ २५ ॥

॥ ब्राह्मण उवाच ॥ एकः शास्ता न द्वितीयोऽस्ति शास्ता यो ह्यच्छयस्तमहमनुब्रवीमि । तेनैवमुक्तः प्रवणादिवोदकं यथा नियुक्तोऽस्मि तथा वहामि ।

एको गुरुर्नास्ति ततो द्वितीयो यो ह्यच्छयस्तमहमनुब्रवीमि । तेनानुशिष्टा गुरुणा सदैव लोकदिष्टाः पन्नगाः सर्व्व एव ।
एको बन्धुर्नास्ति ततो द्वितीयो यो ह्यच्छयस्तमहमनुब्रवीमि । तेनानुशिष्टा बान्धवा बन्धुमन्तः सप्तर्षयः पार्थ दिवि प्रभान्ति ।
एकः श्रोता नास्ति ततो द्वितीयो यो ह्यच्छयस्तमहमनुब्रवीमि । तस्मिन् गुरौ गुरुवासं निरुध्य शक्रो गतः सर्व्वलोकामरत्वं ।
एको द्वेष्टा नास्ति ततो द्वितीयो यो ह्यच्छयस्तमहमनुब्रवीमि । तेनानुशिष्टा गुरुणा सदैव लोकदिष्टाः पन्नगाः सर्व्व एव । ७२०

अत्राप्युदाहरन्तीममितिहासं पुरातनं । प्रजापतौ पन्नगानां देवर्षीणाञ्च संविदं ।
देवर्षयश्च नागाश्चाप्यसुराश्च प्रजापतिः । पर्य्यपृच्छन्नुपासीनाः श्रेयो नः प्रोच्यतामिति ।
तेषां प्रोवाच भगवान् श्रेयः समनुपृच्छतां । ओमित्येकाक्षरं ब्रह्म ते श्रुत्वा प्राद्रवन् दिशः ।
तेषां प्रद्रवमाणानामुपदेशार्थमात्मनः । सर्पाणां दंशने भावः प्रवृत्तः पूर्व्वमेव तु ।
असुराणां प्रवृत्तस्तु दम्भभावः स्वभावजः । दानं देवा व्यवसिता दममेव महर्षयः । ७२५